

אסיפת חברי התאחדות מגדלי בקר בישראל, 27 במניין

טיבות להשקעות רווחיות יותר במשק — מאידך, מעמידים בספק את ההשקעה של כ-8,000 ל"י בהוספת כל פרה חולבת לעדר. להקמת רפת עם 30 חולבות דרושה השקעה של כ-4 מיליון לירות. סכום זה אינו מצוי אצל אף חקלאי. הקמתו של ענף בהיקף כזה בכספי הלוואות, הוא צפוי לכש-לון, הוא לא יוכל לעמוד בתשלומי הריבית והקרן ולא יקיים את בעליו.

מר ברום, מנכ"ל משרד החקלאות. מדיניות המשרד לגבי ענף החלב במשקים היתה והינה גם כעת — לאפשר ולפתח את הייצור, כדי מלוא הצריכה. הגדלת הייצור יכולה לבוא מבפנים, מהעדר הקיים, מבלי שנצטרך להוסיף פרה מה-חוץ. 42% מכלל מחזיקי בקר חלב, שאינם בבי-קורת, מייצרים רק 25% מכלל הייצור. התגובה הממוצעת לפרה בסקטור זה של היצרנים הוא 4,000 ליטר חלב, לעומת 6,300 ל' בממוצע של הפרות בביקורת. במבצע האלף שהכרזנו עליו בתחילת החומש הנוכחי לא ראינו עוד ברכה, על אף שהשקענו הרבה כספים, משרד החקלאות והסוכנות היהודית. בוררו כ-600—700 משק מבין הנחשלים, שבכוחם — בטיפול ואשראי מתאים — להתפתח למשק יצרני וגדול יותר ולהם צריכה להינתן כעת ע"י המדריכים וההתאחדות כל תשור-מת הלב להעלותם על פסי הייצור. צריך להרים בעיני אלה הנחשלים כעת את קרנה של הרפת, לעודדם לייצור גבוה ולהתמסרות לענף זה בלבד. על ההתאחדות לחקור ולברר — מיהו הרפתן-הבוקר הראוי לעמול עליו לתיקון מצבו, והאחרים מוטב לחסל במשקם את ענף הבקר, מאשר לקיימו במצב של פיגור מתמיד.

אשר למחיר החלב — עד כה נהגנו בהעלאתו מדי שנה בגבולות ההתייקרויות בייצור במשך השנה שעברה, ולאחר מו"מ מיגע — אמנם, העלו השנה את המחיר ל-53 אג' במקום 55 אג' בעד ליטר חלב, שדרשו הבוקרים, וכן יהיה להבא. הבעיה אינה במחיר, כשם שאינה בעיקר שאלת הכספים להשקעות.

האסיפה התקיימה בימים 10 ו-11 באוקטובר 1972, ב' וג' בחשון תשל"ג.

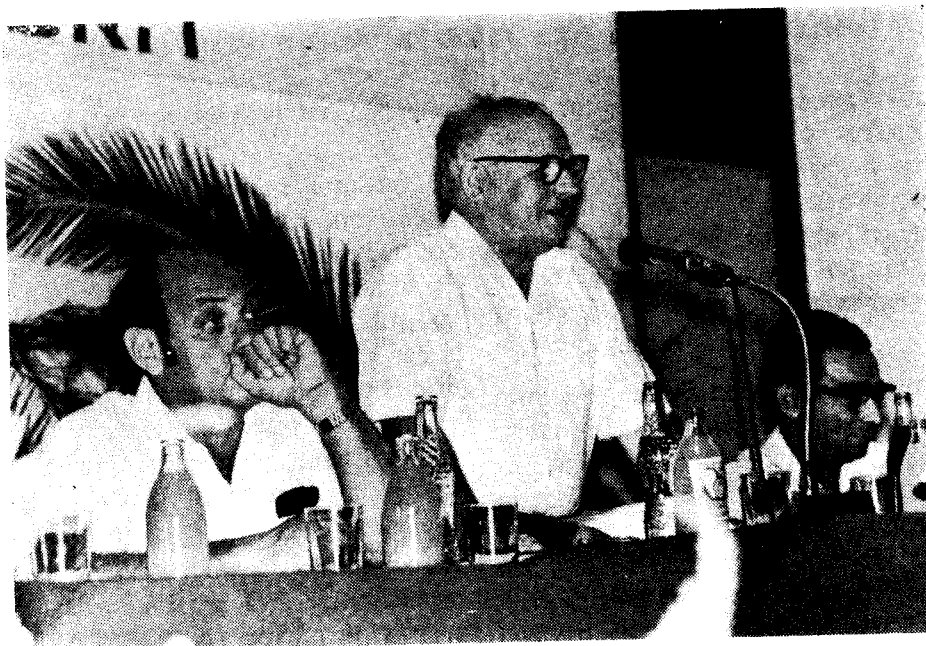
האסיפה נפתחה במעמד רב משתתפים של חברי ההתאחדות, בוקרים מכל אזורי הארץ, מרביתם מקיבוצים ומיעוטם ממושבים, בנוכחותם של השר לחקלאות, מר ח. גבתי, המנכ"ל של המשרד, מר ברום, ראש המרכז לתכנון, מר אפרים שילה, מנהל המחלקה לבקר באגף לבע"ח, ד"ר יעקב קלי, המדריכים לגידול בקר, רופאים ווטרינריים, מנהלי ומומחי האגודות להזרעה ועוד אורחים רבים, ביניהם נציגי „תנובה". ערב ה' פתיחה היה חגיגי והשרה רוח טובה על כל המשתתפים.

דברי הפתיחה אמר הח' שלמה דורי. הוא פגש בברכה את כל הנוכחים, בירך בשם ההתאחדות וחבריה הבוקרים את הח' משה סורקין, עין-חרוד מאוחד, למלאת לו 80 שנה, מהן יותר מ-40 שנה עבודה פוריה וברוכה ברפת, כה לחי! וכן הקים את הקהל לעמידת דום לזכרם של 5 חברים שנפ' טרו בתקופת הביניים בין האספה ה-26 לזו של עכשיו — ה-27.

כיושבי ראש לניהול האסיפה נבחרו הח"ח פטר לנדסברג, כפר ידידיה, וסמי ריין מעין הנציב. הערב הוקדש כולו להרצאות על מצבו של ענף בקר החלב ומשאלות הבוקרים.

ראשון למרצים היה מר א. שילה על הנושא: ענף הרפת בחומש הבא.

תכנית החומש הנוכחית בהתפתחות הייצור והצריכה, כדי 100 מיליון ליטר חלב, הקדימה אותנו ונהיה זקוקים לכמות זו כבר בשנת 1973. הייצור אינו משיג את הביקוש, שגדל ומוסיף למעלה מהמשוער. וכפי הנראה נימצא במצב כזה, במחסור של כ-20 מיליון ליטר חלב בשנה לכיסוי מלוא הצריכה עוד שנים רבות. הגדלת הייצור קטנה מריבוי האוכלוסיה והצריכה השנ-תית. לפיתוח הייצור, כדי כיסוי הצריכה דרוש הון עתק להשקעות בענף החלב, אבל בגלל ה-מחיר הירוד לחלב ומוצריו — מחד, והאלטרנ-



מר ברום, מנכ"ל משרד החקלאות, בהרצאתו ליד שולחן הנשיאות

הרצון לקיים רפת במושב תלוי: ביכולת להשיקיע ולפתח; ביכולת להחזיר את ההשקעות; ברווחיות — בהשוואה לענפים אחרים. ואין זה מקרה שמפתחים עוד 2—3 ענפים, ובשלושתם המצב אינו משביע רצון.

אין ספק שברבות הימים ישתפר המצב, אבל בינתיים — רפת שהתחילה במושב אינה מתח-דשת טוב. מ־10 רפתות שחוסלו במושבנו, חידשנו אחת בתנאים, שכלכלני האזור הגדירו כאסון.

האם ירצה הדור השני, השלישי להמשיך בקיומו של הענף? המצב כעת — ירידה דרסטית במשקי החלב, שהיו קודם יצרנים רציניים. הצמצום בענף הוא בכל המושבים. ייתכן שלגבי משקים מסוימים אין זה רע, אבל לגבינו, הרפת — הענף היציב בענפים ובקיומו נשמר המושב.

לדברי מר ברום — המדיניות של משרד החקלאות לא השתנתה, אבל היא חייבת להשתנות כעת. יש הכרח והזדמנות כעת לתת תנאים לקיום ענף הרפת, ע"י פיתוח טכנולוגי וארגוני-חברתי,

ובהדרגה נהיה מוכנים לדון עם נציגי הבוקרים על כל רעיון חדש לארגונה לטובת המודרך.

לדברי השר קדמו עוד שני נציגי הבוקרים בדבריהם על המצב בענף ומשאלות הבוקרים. גדליהו גל, כפר ויתקין פתח בתיקון לדבריו של ברום: 1) אין משווקים 6,300 ליטר חלב לפרה שבביקורת, כי אם פחות ב־10%—15%, וזה עשוי לשנות במקצת את המצב ב־42% הנחש-לים; 2) 30 מיליוני הלירות, ההלוואות של אש"א מרוכז ל־300 המושבים אינם מספיקים להגדיל את הרפת והייצור. הם היוו רק חלק קטן מאוד מן ההשקעות הדרושות.

אשר למצב הכללי, לקיום רפת במושב דרושים תנאים מסוימים, והם:

- א. גודל הרפת — שתוכל לקיים רמה טכנולוגית ותאפשר חיי מושב נורמליים;
- ב. מספר היצרנים במושב — שלא יהיו מיעוט, המשבש את סדרי החיים והארגון במושב;
- ג. רמה ארגונית טכנולוגית — לצמצום השע-בוד לענף.

המשך קיום לחקלאות במשק הקיבוצי, ומשרד החקלאות אינו יכול להישאר נויטרלי במאבק זה. מאזני ענף הרפת מסתכמים בהכנסה נחותה מענפי משק אחרים ומפעילויות אחרות. אמנם בתחרות על כוח האדם יש יתרונות בתחום העניין והידע שבענף, המחפים על הקושי שבעבודה, אבל הבוקר הצעיר העובד ברפת אינו יכול להשלים עם ההכנסה הפחותה בעד העבודה שהוא משקיע ב-3 החליבות ביום ובלילה, ושההכנסה בעד יום העבודה שלו תהיה קטנה משבענפים האחרים בעבודה קלה יותר. בקביעת המחיר לליטר חלב בשנת תשל"ב שגינו כולנו — משרד החקלאות הקובע, המרכז החקלאי, הדובר בשמנו ואנו היצרנים, ומשגה זה טעון תיקון אם ע"י שכנוע וגם ע"י מאבק. 2 האג' לליטר חלב עליהן וויתרנו, הם — 20 לירות ליום עבודה, שיכולנו לקבל יותר. ואנחנו גם זכינו באחד החודשים לתשלום מופחת מ-53 אג'. אנשי משרד החקלאות יבינו נא, שהבעיה היא כלכלית בעיקרה, ואם לא ישופרו התנאים הכלכליים לא יסכימו החקלאים לקיים את הענף, וסופה של הרפת — ניוון. צמ-

אשראי לפיתוח ולחידוש עדרים והטבת הרווחיות, ע"י הבטחת מחיר בהתאם להוצאות הייצור.

בארבעת סעיפים אלה יש למשרד החקלאות מה לעשות.

משה ברכמן, מעגן מיכאל. המשק הקיבוצי מתחבט קשות ורבות בבעיית פיתוח ענף הרפת והגדלתו. דרוש הון רב, העולה למאות אלפים, ואף מתקרב, ועובר לעתים את המיליון. בהשקעת לירה אחת לייצור ליטר חלב נוסף, אף אחד לא יצליח להגדיל את הרפת. האשראי הניתן למשק — על ידי ריכוזו מועט ומצומצם, ובשוק הכספים החופשי הוא יקר מדי. המחיר בעד החלב והבשר איננה מכסה את הוצאות הייצור, ובכ"ז עושים משקים קיבוציים רבים מאמצים על אנושיים — כלכליים לקיים את הענף ולהגדילו במאות ראשים (אין מדברים עוד ומסתפקים בעשרות). למה בכל זאת עושים זאת? — התשובה היא: תחרות על כוח האדם. אם לא נגדיל את הרפתות היום ונרתק אליהן צוותות, לא נמצא עוד מחר. זהו מאבק של חברים רבים — ותיקים כצעירים — להבטיח



השר מר ח. גבתי, נושא את דברו

תקוה שתהיינה להתפתחות זאת השלכות חיוביות. בדבריו הוא אומר לנגוע בנושאים הבאים:

1. **בהזנה** צריך לנצל כל סוגי מזון המצויים בארץ, מוצרי לוואי משדות הגיר ומתעשיות מזון ולחסוך ולצמצם בייבוא מזונות מהחוץ. השנה ישתמשו במשק החי בכ-80 אלף טון קש, אשר בעבר הלא רחוק הם שימשו בעיקר לריפוד. רשימת המזונות של מוצרי לוואי בתעשייה ארוכה מאוד, אלא שלעתים הם יקרים מערכם האגרטי ואז אין בהם יתרון ואין טעם בשימוש רחב בהם. העניין דורש טיפול וארגון, שיאפשרו השימוש במזונות המצויים במחירים מוזלים. ייתכן שימצא פיתרון במזון כולי, שבשביל הרכבו מקימים עתה מתקן נסיוני במכון וולקני.

2. **במכנולוגיה** — קיימים קשיים רבים ליישם בארץ שיטות טכנולוגיות הידועות בחו"ל. בהיישגיו המקצועיים ותנובות החלב הגבוהות נחשב ענף הרפת שלנו כמצטיין בעולם, אבל באמצעים טכנולוגיים אנו מפגרים אחרי ההתפתחות והתקדמות ברפתות הגדולות בעולם.

3. **המשק המשפחתי** — בדקנו בעיית גודל העדר מנקודת ראות של כוח עבודה במשק. הסקנו, שעובד אחד יכול לקיים 30 חולבות עם כל הקשור בהן. שיטה זו של התארגנות בענף הרפת עם עדר משפחתי גדול שוללת פיזור ה-אמצעים והפרות בין מספר רב של יחידות משק. מוטב להתרכז במספר מצומצם יותר ולבססם, ואח"כ לכוון משקים נוספים, בהתאם לצורך. ע"י הקמת עדרים גדולים אצל מתישבים מתאימים אפשר יהיה להעלות את הכושר הקיים בעדר לייצור גבוה בחלב.

במבנים — הצלחנו לשכנע את המוסדות המיישבים שאין עוד להמשיך ולבנות את חצר הרפת לפי דגם מסוים, אלא צריך לתכנן כל מערכת המבנים של משק ומשק בהתאם לתנאיו והשטח הטופוגרפי שלו. אפשר להגדיל את אוכלוסיית הבקר במבנים קיימים, ע"י סידורי מימשק מסוימים ולהקטין בהרבה את ההשקעות (על זאת במאמר, העורך).

צום או חיסול הרפת במשק הם פתח לצמצומים בענפים אחרים.

מדברי השר, מר חיים גבתי:

אינו מודאג ממצב ענף הרפת, הציבור הנוכחי מעיד על כך, בני התשחורת מרובים מהוותיקים; אינו רואה אסון, אם לא ניצור כל כמות החלב למילוי כל הצרכים;

לא האג' קובעות את קיומו של הענף, הבעיה קשה וחמורה איפה שחסרות 17 אגורות בהכנסה לליטר חלב (על כך ספרה חברה במושב מההת-יישובות החדשה);

התחסלות משקי חלב אינה מדאיגה, ה-85—90 אלף פרות מן ההכרח שתחולקנה בין מספר מצומצם יותר של יחידות משק ותהיינה רווחיות יותר;

הקמת רפת משפחתית חדשה בהשקעה של $\frac{1}{4}$ מיליון ל"י, ספק אם יכול וצריך לעשות זאת. להשקיע עכשיו סכומי כסף כה גדולים — זוהי פשיטת רגל;

ברור שהחלב צריך לקבל מחיר הוגן, אבל בעניין זה עלינו להתגבר קודם כל על החברים בבית. לולא ההתנגדות של ההסתדרות היו מעלים את המחיר לצרכן. הבוקרים הם בבחינת פקידים ממשלה, הסובסידיה הממשלתית לחלב היא גדולה משכר העבודה. יש סכנה שלא ירצו לעבוד בענף, או שזה עלול להקנות הרגשה, שברפת מרוויחים פחות;

42% מן הפרות בייצור נחשל הם בזבזו משווע, שאלה של מטבע קשה, ייבוא מזון מרוכז ועוד. צריך לעזור למי שמסוגל ליצור יותר ולייעץ לנחשל לחסל את הענף. צריך לשקוד על הקטנת הפער בייצור שבין הבוקרים השונים;

צריך לדאוג למחיר גבוה יותר בעד החלב, אבל יותר מזה להוזלת הוצאות הייצור. עובדת התייקרות המספוא בשווקי העולם (הביקוש הרב של הרוסים) מחייב חשבון מחודש אם לא מוטב עוד דונם מספוא במקום כותנה, אפילו.

אחרון המרצים, ד"ר יעקב קלי (הרצאתו תפורסם במלואה בחוברת הבאה).

הרפת בסימן פיתוח. אנחנו נעמוד בקרוב בפני עדרים גדולים במשק הקיבוצי והמשפחתי, תוך

ולמנוע אי נעימויות (על כך דובר כבר ונכתב בחוזרים), זוהי חובה אנושית ואין לזלזל בזמנם ועבודתם.

השינויים בסדרי ומבנה הרפת מחייבים רביזיה בצורת ביקורת החלב בכלל, ובפרט במשק המור-שבי הגדול, שבו השאלה החריפה במיוחד. אנחנו מחפשים גם אחר פיתרון לשילוב התוצאות של 7,000 הפרות שבביקורת ב' בבחינת הכושר הגנטי של הפרים.

ועדת אזוריות פעילות הן ברכה לאזור, והוא נפסד ע"י ועדה בלתי פעילה.

אין וויכוח על צורך ההשתלמות של המדריכים, אבל בהיעדרם בגלל לימודים צריך להחליפם בעבודה. חלק מן המתמיינות אינו מקבל הדרכה ישירה ע"י ביקור אישי במשק, וזהו לרוב החלק שגם ההדרכה בכתב או הנכתב בספרות המקצועית אינם מגיעים אליו. אין להשוות את ההדרכה הנדרשת אצלנו לארצות מפותחות בעלות מסורת בעבודה ובקורות של מאות שנים.

אורי יטבת — מקובל עלינו, שהשר מציג אותנו במוסדות הכלכליים הממלכתיים, אבל ייתכן שצריך לשנות בדבר — אנחנו צריכים לעמוד על שלנו וצרכינו בעצמנו. ולא רק בממשלה, אלא גם בתנובה. אנחנו צריכים לדרוש קיום מחיר החלב בשערי „תנובה“.

המרכז אינו מסוגל היום לכסות בעצמו את כל שטחי הפעולה וצריך לשתף יותר חברים בפעילות ובוועדות האזוריות. האחרונות יעמדו יותר בקשר עם מוסדות תנובה האזוריים, עם אנשי שה"מ, בפעולות „החקלאית“, ועוד.

ביטוח הבקר צריך למצוא את פתרונו וכן דרוש שיפור בשירותים הווטרינריים.

המצב באגודה מחייב הגדלת המיסים ומבקש ליפות כוחה של ההנהלה החדשה לבחון את ההכרח בכך ולקבוע את סכום ההעלאה.

אנחנו ממשיכים בייצוא. לאחרונה חתמנו על עסקה נוספת עם אירן על 260 ראש. תנאי המשלוחים השתפרו. כעת מטיסים את הבקר בבואינג (לצערנו לא של אל-על), מספר הבקר במשלוח גדול יותר והוצאות ההובלה הוזלו.

4. כללי — הדרכה ומחקר צריכים להיות שלובים למען קידום הענף. ההדרכה בגידול בקר בארץ היא האינטנסיבית בעולם. אצלנו עובד מדריך ב-20—30 משק, כשבארה"ב, למשל, עובד אדם אחד עם 200—300 משק. אין לנו מסורת מדורות, במרבית המשקים של ההתיישבות הצעירה חסר ידע ואף שרשים במקום. השנה הגדלנו את צוות המדריכים במספר מדריכים ניכר, בעלי השכלה מקצועית גבוהה ונכווה לקדם את ההדרכה. אלא שאין לנתקם מן המחקר, כי בשינוף המחקר עם הנדרש בשדה מובטחת התועלת שבהדרכה. משרד החקלאות צריך להקדיש סכום מים גדולים למחקר בענף זה. כן מוכרחים לשנות את מדיניות המחירים, כי המחיר לליטר חלב הקיים אינו מעודד להגדלה והשקעות.

בציוד החליבה ובהספק בה אנחנו עומדים בפני שינויים גדולים ושיפורים בהם, אלא שגם כאן ההשקעות גדולות והן תהיינה כדאיות רק בעדרים גדולים מאלה הקיימים כעת בקיבוצים וביחידות משפחתיות כאחד.

פתיחת האסיפה הסתיימה בחלוקת הפרס של ההתאחדות, שניתן הפעם לח' אפרים שמאראגד במלאת לו 70 שנה, כה לחי!, בעד עבודתו הפוריה במשך יותר מ-40 שנה במוסדות ההתאחדות שידסם ופיתחם עד היום. דברי הערכה על כישורו המקצועי האינטואיטיבי וההשכלתי, ועל פעילותו הייצוגית בשם הבוקרים לטובת הענף ורווחיותו נאמרו ע"י הח' משה סורקין.

הדיונים באסיפה, שהתחילו למחרת הפתיחה, נפתחו על-ידי מילואים לדו"ח המודפס והמאזנים לשנים תש"ל ותשל"א, שגשלו לחברים וחולקו גם באסיפה לכל דורש.

שלמה דורי — תיקן בשני סעיפים שבדו"ח ועדת הביקורת: 1) שכר סופרים משלמים עתה אחר כל שנים-שלוש חוברות, ב) אין כל קשר בין עבודתו של הח' אלדן עם עבודתה של פנינה בספר העדר.

ואשר לעניינים כלליים חזר והדגיש לגבי ביקורת החלב שמן ההכרח לקיים את הנוהל הקיים, שנקבע ע"י הארגון העולמי, שאנחנו חברים בו. מבקש לקבל את המבקרים בסבר פנים יפות

החלב. ההבטחה להעלאת מחיר החלב בשנה הבאה היא לאחר שאנו עומדים כבר בהתייקרויות של 20% בחומרי אספקה שונים.

חברים דרשו ביקורת על מכוני התערוכות – הקואופרטיביים, כביכול, הם עובדים בריווח על חשבון המשק המפסיד.

מדברים על תוספת פעילים במזכירות ומדריך נוסף למבנים ומיכון במשק (דוגמת ההדרכה ב- מיכון החליבה) – איננו צריכים לוותר לשה"מ, צריכים לשלב את המדריכים בצוות שה"מ ועל חשבונם.

בפוריות בעדרים ישנם הבדלים עד 10% בתו- צאות בין משק למשנהו, הדבר בידי הבוקרים- בעלי הבקר לתקנו. ערות לנעשה והמתרחש בעדר, עיקוב מתמיד אחר התייחמויות.

ייתכן שאנו מגזימים במאמצינו להגדלת הרפת, איננו עושים את החשבון עד הסוף. במשק מת- ווכחים על ההשקעה הגדולה במבנים, ואף אחד מתעניין בהשקעה הגדולה בפרות נוספות ומניין גיקחו, – „התביישתי לבוא לאסיפה, כשברפתי אין עוד 300 חולבות“, אמר.

הגדלת הרפת במושב צריכה להתבסס על הג- דלת שטחי המספוא, כדי יכולת ליצור מספוא עצמי.

קול יחיד בודד נשמע נגד ייצוא בקר חלב, אבל לא מצא הד בציבור.

המדריכים ערערו על גישת הדו"ח של ההת- אחדות לתפקידו של המדריך. לא תיתכן הדרכה מעשית ללא שיתוף עם המחקר, ללא תצפית ב- משק, ואחד אף הרחיק בדעתו באמרו, שההדרכה צריכה להיות מסונפת למכון וולקני. המשך לימו- דיו והשתלמותו של המדריך רצויה לא רק בשבילו אישית, כ"א היא חשובה גם בשביל המודרך, ואם יימצא סידור להחליפו בעבודה בתקופת המשך לימודיו – יירצה לשניהם גם יחד.

מר למדני מועצת הבשר תמה על אנשי המשרד שלא הזכירו אף במלה אחת את עניין מחיר הבשר, שלפי חישוביהם ההכנסה מהבשר, שמקורו ברפת החלב מגיעה לכ- 40% מכלל ההכנסה של בקר החלב. גם ביחס לבשר הכירו אנשי המשרד שהוצ-

במפעל העגלות ורכישת בקר – הכוונה לחדור ליישובים עבורם מגדלים ורוכשים, והם לא ידעו עד כה על קיומה ופעילותה של ההתאחדות, העו- שה גם לטובתם.

ועדת הביקורת הוסיפה על התיקונים גם בנוגע לחי הברון. לא התכוונו לעצם עבודתו הברוכה של חי, שמרבה כאילו בעבודה משרדית, אלא שרצוי לשחררו ממנה במידה מסוימת, שיוכל להקדיש יותר מזמנו בשדה. הוועדה מברכת את מזכירות ההתאחדות על פעילותה הענפה שהת- רחבה בשטחים רבים.

מדברי המשתתפים בדיונים

התרעומת על המחיר הירוד לחלב עברה כחוט השני בדברי מרבית המשתתפים בדיונים. הם ביקרו קשות את עמדת הממשלה וגם את נציגי הבוקרים על הסכמתם לוותר על 2 אג' לליטר חלב, שאפילו לפי תחשיבי אנשי משרד החקלאות המחיר צריך היה להיקבע ב- 55 אג', ולא ב- 53 אג', כפי שנקבע. החברים התמרמרו מאוד על המופחת מ- 53 אג' שתנובה שילמה באחד מחודשי האביב. רובם דרשו את המחיר המלא לחלב בשער המחלבה. וכלפי הממשלה היו קיצוניים, אשר דרשו לאחוז באמצעים דרסטיים, כמו – אי הספקת חלב לשוק במשך ימים מספר, עד שנושיג את המגיע לנו.

לדעת הדוברים, צריכים לייצג את הבוקרים בדיונים על המחיר נציגיהם שבהתאחדות, ואפילו עסקני המרכז החקלאי אינם יכולים לייצגנו, בראותם בדרישותינו למחיר הוגן גורם להתמו- טטות כלכלת המדינה, חלילה (כך התבטא אחד מהממדיינים), בזמן שלענפים אחרים נענים. ה- מוסדות המיישבים ומשרד החקלאות מוכנים להש- קיע הרבה כסף כדי להרבות בייצור חלב, אבל ההשקעות לא תפתורנה את השאלה. ייטיבו את המחיר, ותבוא התפתחות הרפת והחלב יזרום לשווקים.

המחיר של 53 אג' אינו מספיק בשביל היצרן הבינוני, ואין לדבר על המשק הנחשל-הקטן. צריך להפריד את מחיר החלב מההכנסה מבשר, אשר במרבית המשקים אינה מהווה 40% (כהגד- רתו של למדני) מההכנסה הכוללת של ענף

נציגי „תנובה“, אגף החלב — לסיומם של הדיונים אביא מדבריהם.

„תנובה“ לא נדבקה בממלכתיות, אבל אין לנו יד חופשית לנהוג כהבנתנו; לא נוכל לנהוג בייצור שלנו כתעשיינים אחרים: כדאי — נעשה, ולא — נפסיק.

תנובה קואופרטיב סגור, המרכז ומשווק 85% של החלב המגיע לשוק, ואם חלה ירידה בשיווק, ההוצאות לא קטנו ועל מי נטילן? לקבוע מחיר ללא שינויים עשוי להוביל אותנו להושטת יד להצלה, מה שבלתי רצוי, כמובן. אנחנו מוכרחים לאזן את ההוצאה עם ההכנסה. כל אגף, או ענף משקי בתנובה נושא את עצמו, והיו כבר מקרים שחייבנו ענף אחד בהגדלת אחוזי העמלה ובאותה שנה החזרנו לענף החלב מהסכומים שניכו מה-חשבונות במרוצת השנה.

במו"מ על המחירים מייצג אותנו המרכז החק-לאי ולתנובה אין יד בו; השפעתה של תנובה על המחיר יכולה לבוא רק בהתארגנות בפנים. כמוצר בפיקוח מכתבים לנו את המחיר, ומן ההכרח שהמכתבים — הממשלה צריכים להשלים את החסר לכיסוי ההוצאות, כדי לאפשר קיום הוגן לענף.

המדור לריכוז בקר בשביל המכרזים (לשאלת אחד החברים מה התועלת למשק ממדור זה) כבר בוטל פעם והוקם מחדש לפי דרישת המשקים, ולמשק ישנם יתרונות במדור זה.

אין יסוד לטענה שלנציגי הבוקרים אין חלק והשפעה באגף החלב, הם שותפים מלאים לפעולותינו והחלטותינו.

הסובסידיה לחלב אינה ניתנת לחקלאים, כ"א לצרכנים, ואנחנו נקבל ברצון את הצעת השר להמיר חלק ממנה ע"י העלאת מחירי התוצרת שלנו בשוק.

הח"ח אורי ושלמה השיבו — עם סיום הדיונים — על אי אלה השגות של חברים שונים, תרצו אי אלו פעולות והסבירו מניעים למעשיהם.

בעניין המחיר לחלב נדרש יפוי כוח מהאסיפה שנציגיה בהתאחדות ינהלו את המו"מ.

התביעות השונות מההתאחדות — סימן בצורך בה ובפעילותה.

אות הייצור גבוהות מן המחיר המובטח ע"י הממשלה, ורק לאחר תום השנה יבדקו את המחירים של המכרזים וישלימו את המחיר, במידה ויהיה צורך בכך.

מר למדני חזר והדגיש שוב, כמו בכל הזדמנות אחרת, שישנן תנודות בשיווק המאורגן, שטרם חדר לתודעת רבים ואינם מכירים, שכל אשר פוגע בשיווק מאורגן — בעצמו הוא פוגע.

שלמה גל ממועצת החלב. בתשל"ב שווקו 433.5 מיליון ליטר חלב, 5.5% גידול והשתמשו עוד ב-5,500 טונה אבקת חלב-אקוויאלנט של 60 מיליון ליטר. הצריכה גדלה בשנה שחלפה ב-10% בהשוואה לתשל"א, והייבוא היווה 12%. לפי התחזית תגיע הצריכה בשנה הנוכחית תשל"ג ל-520 מיליון ליטר חלב ונודקק לייבוא של 75 מיליון ליטר. הפער בתהליך קריטי, הענף בירידה מתמדת ועשוי להפוך לבלתי חשוב. המצב חייב להדאיגנו. אם ימשיך ויגדל הפער, ירד חינו גם במוסדות הממשלתיים. בשנה שעברה היינו עדים לתופעה נוספת — גדל חלקו של הסקטור הקיבוצי בשיווק הכללי ע"ח הפחתת הייצור בסקטור ה-מושבי (המצב היה הפוך במשך כל השנים עד כה). אבל הצמצום במושב אינו רצוי ואינו לטובת הקיבוצים. תשומת לב מיוחדת חייבים להקדיש כעת לפיתוח משק משפחתי גדול, תוך בירור מתאים בין הבוקרים.

התכנון והמכסות היו דרושים בזמנם. כעת לאחר שבוטלו כמעט המכסות לשנים מספר, אין עוד לבטל כליל את התכנון, ועל המתכננים לעמוד על המשמר.

צריך לעשות כל האפשר להעלות את מחיר החלב ליצרן, ואף מן השר שמענו כי אמנם צריך. ואם אפשר עוד להבין את עמדת האוצר המתנגדת, בלתי מובנת ההתנגדות הנמרצת של ההסתדרות, המפלה את עובדי הרפת, מעובדים אחרים, שבזכותם לשכר הוגן בעד עבודתם הם מכירים.

הכוונה אינה להפכות, אבל הדברים צריכים בכ"ז להיאמר, שגם המרכז החקלאי אינו איתן בעמדתו לספוק צרכינו, והם מנהלים את המל-חמה בכסיות משי.

שיתופם של המדריכים בהפעלת ביקורת ב' רצויה, ואין זה נכון שסולקו ממנה. ההצעות בקשר לארגון ההדרכה (לפי הדו"ח של ההת- אחדות) לא הובנו נכונה ע"י המדריכים, וכל כוונתנו להתארגנות יעילה יותר מאשר עד כה. הייצוא רצוי ודרוש לנו וצריך לקיימו, כי אין סטטיות במצב הרפת וייתכן מאוד שנזדקק לו מאוד כעבור זמן קצר או ארוך יותר.

החלטות האסיפה הכללית ה-27 של התאחדות מגדלי בקר

1. האסיפה מביעה את מלוא הערכתה להנהלה היוצאת ופעיליה, על פעולתם לקידום ענייני ההתאחדות למען הענף על שלוחותיו השונות ולטובת כל היצרנים.
2. האסיפה קובעת, שהמחיר שמקבל היצרן עבור החלב והבשר אינו מכסה את התשומות הישירות והוצאות ההון, מצב זה פוגע בצורה חמורה ביותר בפרנסתם של מגדלי הבקר ומונע הרחבת הייצור ופיתוח הענף, בהתאם לצרכים הממשיים של השוק הישראלי. האסיפה תובעת קביעת מחיר עידוד לחלב ולבשר, אשר יאפשר פרנסה בכבוד ותמריץ את פיתוחו של הענף.
3. האסיפה פונה למשרד החקלאות ותובעת להעמיד לרשות היצרנים המעוניינים לפתח את הענף ולהרחיבו — הון בתנאים החולמים את מצבו הכלכלי של ענף הרפת.
4. האסיפה קוראת להסתדרות לעמוד לימין ציבור הבוקרים במאבקו על הבטחת שכר הוגן עבור עבודתו, כפי שהיא רואה את זה כתפקידה העיקרי לגבי סקטורים האחרים של עובדים. האסיפה תובעת מההסתדרות עזרה במאבקי ע"י מחיר החלב והבשר — אשר יבטיחו את קיומנו מהענף הזה.
5. האסיפה מטילה על ההנהלה לבחון את האפשרות של קביעת מחיר חלב קבוע ומובטח ליצרן בשער המחלבה. על ההנהלה לפעול במוסדות, "תנובה" למען ביצוע החלטה זו.
6. האסיפה מטילה על ההנהלה להמשיך לפעול באגף החלב של "תנובה" לקביעת תכולת השומן בחלב בצורה אחידה יותר, מאשר זה נעשה כעת.
7. האסיפה פונה לציבור חבריה לשמור אמונים לשיווק מאורגן ומחזק את ידי מועצת הבשר בפעולותיה להבטחת שיווק מאורגן מצד כל המגדלים.
8. האסיפה פונה לציבור הבוקרים להעמיד לרשות הייצוא את כל הבקר הדרוש לכך, כדי לאפשר ולהבטיח את עתידה של שלוחת ייצור זו.
9. האסיפה מציינת בסיפוק ומתוך הערכה את עבודתם המסורה של עובדי ההתאחדות ואת השרות היעיל בניהול ספר העדר.
10. האסיפה מביעה את הערכתה לעבודתם של מבקרי החלב, במושב ובקיבוץ ומעריכה את שיתוף הפעולה למען קידום ביקורת החלב.
11. האסיפה מטילה על ההנהלה הנבחרת להתאים את ביקורת החלב לתנאים המשתנים במשק המשפחתי והקיבוצי.
12. האסיפה מביעה את מלוא הערכתה לפעולות אגודות ההזרעה והמזריעים ומציינת בסיפוק את שיתוף הפעולה עם ה.מ.ב. בקידום הטיפוח ומצב הפוריות בעדרים.
13. האסיפה מציינת בסיפוק רב את פעולת ספר העדר ואת תקינות עיבוד הנתונים במיכון משרדי ואת העמקת האינפורמציה שאנחנו מפיקים מהם.
14. האסיפה מביעה את מלוא הערכתה לפעולת "החקלאית" ורופאיה ומציינת את שיתוף הפעולה המסורתי עם ה.מ.ב., ומציעה לבחון מחדש את מערך הפעולות הקיים בביטוח ועזרה ווטרינרית.
15. האסיפה מטילה על ההנהלה להמשיך ולפעול להקמת קרן ביטוח בקר בפני מגיפות ונזקים בריאותיים — משותפת ליצרנים ולממשלה.

16. האסיפה מטילה על ההנהלה, כנציגה נבחרת של היצרנים להמשיך ולהגביר את שיתוף הפעולה הקיים עם כל המוסדות הקשורים לענף.
17. האסיפה מטילה על ההנהלה ליזום וליצור מסגרת משותפת עם ארגוני הקניות ומכוני התערוכת בשאלות כלכליות ומקצועיות.
18. האסיפה מקדמת בברכה את הקמת הקרן המאוחדת למחקר בענף הבקר ופונה להנהלה להבטיח ייצוג הולם ליצרנים במוסדות הקרן.
19. האסיפה תובעת מ.ש.ה.מ. להגביר את שיתוף הפעולה עם ה.מ.ב. על מנת להבטיח הדרכה רצופה, יעילה ובעלת רמה מתאימה לכל הבוקרים ובכל השטחים המקצועיים.
20. האסיפה מטילה על ההנהלה להרחיב ולהעמיק פעולתן של המחלקות למיכון החליבה, לצידוד, ומבנים בה.מ.ב., על מנת שתוכלנה להיענות לכל הצרכים החדשים המופיעים עם התפתחות הענף.
21. האסיפה מטילה על ההנהלה לבחון ביסודיות את הצורך בהעלאת מיסים לשם מימון הפעולות המתרחבות של ההתאחדות.
22. האסיפה מציעה להנהלה לארגן כנסים אזוריים בין אסיפה לאסיפה לשם הידוק הקשר בין מוסדות ההתאחדות לבין חבריה.
23. האסיפה מחליטה להגדיל את מספר חברי ההנהלה מ-22 ל-24, על מנת לאפשר חלוקת עול התפקידים הייצוגיים, אזוריים וארציים.

להנהלה החדשה נבחרו הח"ח:

- | | |
|------------------------------|---------------------------------|
| 23. נפתלי שור — קבו' מרחביה | 1. שלום אדלר — בוסתן הגליל |
| 24. יוחנן אסנהיים — תל-עדשים | 2. משה כץ — שלוחות |
| ועדת ביקורת | 3. דרור אפשטיין — גבעת-השלושה |
| 1. אלי ארגמן — ברור-חיל | 4. משה בליברג — אושה |
| 2. משה כץ — שלוחות | 5. פרץ בן יהושע — באר-טוביה |
| 3. יואל פרוידנברג — גהלל | 6. אשר בן-צבי — הזורע |
| | 7. שלמה גל — מנהל מועצת החלב |
| | 8. אורי גליקסמן — בחן |
| | 9. שלמה דורי — יפעת |
| | 10. יעקב הילמן — עין-אילה |
| | 11. דג' ז'בוניק — זיקים |
| | 12. אבי זרוסטרובסקי — גני יוחנן |
| | 13. יעל טבנקין — עין חרוד ק"מ |
| | 14. אורי יטבת — באר-טוביה |
| | 15. שמואל מירז — כפר-יהושע |
| | 16. צבי מרקס — אורות |
| | 17. אהרון סיגאטי — אמץ |
| | 18. מאיר פרקר — כפר-ויתקין |
| | 19. יונה קמה — אביגדור |
| | 20. מנחם רגב — כפר ורבורג |
| | 21. שמואל ריין — עין הנציב |
| | 22. נמרוד שדמי — שער העמקים |

מזל טוב ואיחולי אושר

לח' יעקב הילמן ובח"ל,

עין אילה

לנישואיהם

התאחדות מגדלי בקר,

הוועדה האזורית חדרה

הודעה

החל מחודש אוקטובר 1972 נקבע יום הרביעי בשבוע לקבלת קהל במחלקה לבקר, הקריה, תל-אביב.